

Wetgeving belemmert maatwerk in onderwijs

Als je echt de deelnemer centraal stelt, geef hem dan ook de middelen om zelf zijn leertraject te kiezen

Ria van 't Klooster

Joost Steins Bisschop en Marijke van Moll pleiten terecht voor onderwijs dat de deelnemer centraal stelt ('Onderwijs wordt maatwerk', FD 1 augustus). Private opleiders herkennen dit. Zij gaan uit van de vraag van de deelnemer en leveren al jarenlang maatwerk: naar inhoud, naar vorm, naar tijd en naar tempo. Alexander Rinnooy Kan heeft in een advies uit 2014 nog eens onderstreept dat private opleiders hier duidelijk voorop lopen.

Als het gaat om trainingen en opleidingen zonder erkenning van het ministerie van Onderwijs is maatwerk geen probleem. Vragers en aanbieder bepalen dit samen. De door Steins Bisschop genoemde technologische innovaties en modules worden volop ingezet door private opleidingsaanbieders, tot tevredenheid van de deelnemers én hun werkgevers. Anders wordt het als het om overheidserkend onderwijs gaat. Dan hebben we te maken met de overheid als regelgever en toezichhouder en dan lopen we tegen verouderde onderwijswetgeving aan. Dan wil de overheid bepalen hoeveel contacturen er moeten zijn en hoe zwaar de studielast moet zijn.

Feitelijk is de onderwijswetgeving ingesteld op algemene basisvorming en leerplichtonderwijs en niet op specifieke wensen van individuele onderwijsvragers. Die willen graag bij een mbo- of hbo-instelling terecht kunnen die door de overheid is erkend, maar zij zitten niet te wachten op voorgeschreven vakken die zij net niet nodig hebben of tijdeisen waaraan zij niet kunnen voldoen, met een baan ernaast. Ook willen ze natuurlijk vrijstellingen voor vakken, waarmee ze in de praktijk al voldoende ervaring hebben opgebouwd. Maar dit past allemaal niet in het wettelijke keurslijf dat Den Haag hanteert en waarmee ook de Inspectie heeft te werken.

Maatwerk in het overheidserkend onderwijs vraagt ook om een andere vorm van financiering. Als je echt de deelne-

mer centraal stelt, geef hem dan ook de middelen en niet de aanbieder van onderwijs. Vraaggefinancierd in plaats van aanbodgefinancierd onderwijs dus. Met die middelen kan de vrager zelf het leertraject kiezen dat het beste bij zijn vraag past, zowel in inhoud als in vorm.

Tot slot dan nog de docent. Terecht stellen Steins Bisschop en Van Moll dat die centraal moet staan. Terecht wordt van hem een up-to-date kennis van didactiek en technologie gevraagd. Daar-

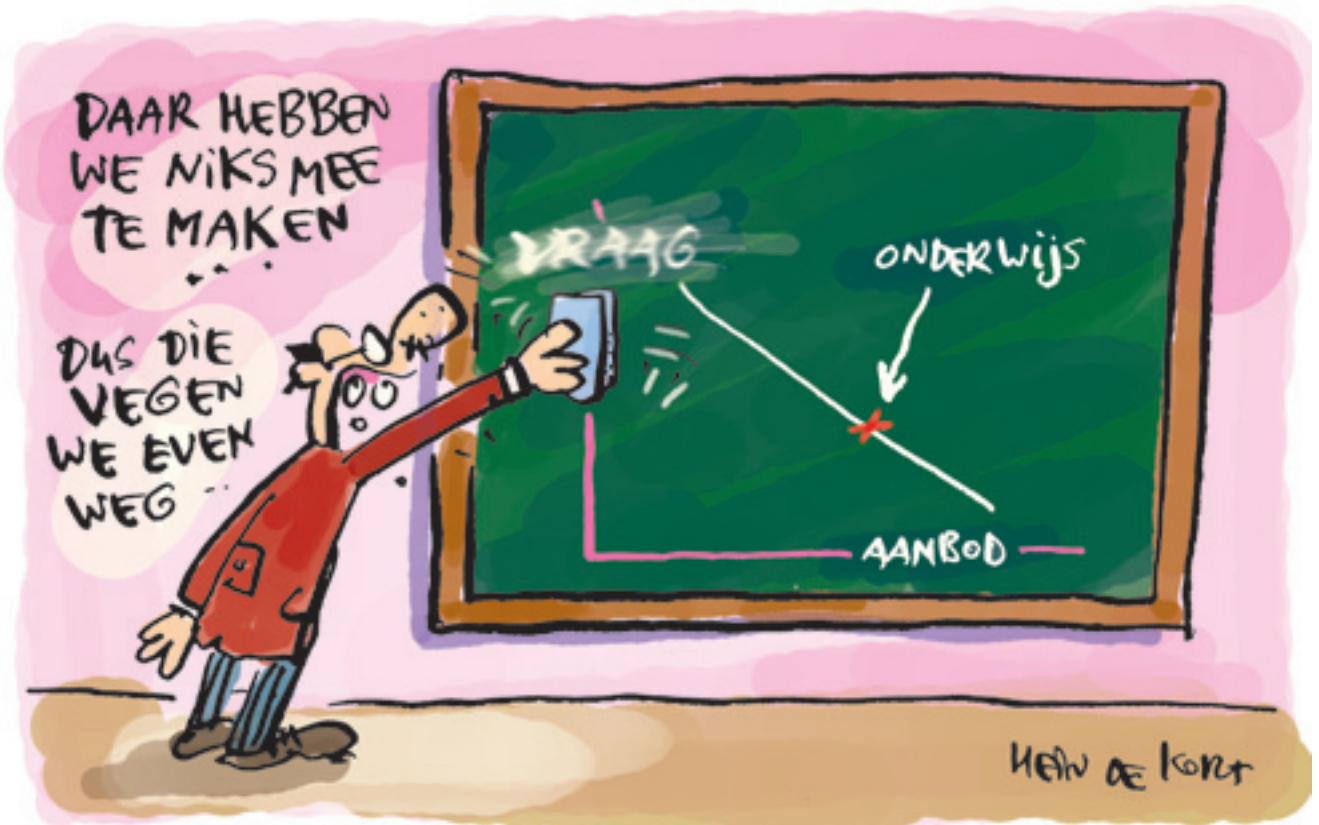
Vraag uit praktijk past niet in wettelijk keurslijf van Den Haag waarmee ook Inspectie moet werken

naast gaat het om actuele kennis van een vakgebied. In het beroepsonderwijs werken op dit moment veel zzp'ers. Enthousiaste mensen uit het bedrijfsleven en professionals die als zzp'er hun kennis en ervaring graag overbrengen aan een nieuwe generatie. Maatwerk vraagt om flexibele inzet van juist deze vakmensen. Maar ook hier weer wetgeving en een toezichthouder die dit dreigen onmogelijk te maken.

Willem Elsschot schreef dat tussen droom en daad wetten in de weg staan en praktische bezwaren. Die praktische bezwaren zijn op te lossen. Met hun flexibele instelling, hun investeringen in nieuwe technologieën, hun grote diversiteit in opleidingsvormen, hun klantgerichte instelling en samenwerkingsbe-

reidheid zijn private opleiders als geen ander in staat om invulling te geven aan dit maatwerk. Aanbieders van overheidserkend onderwijs worden bij het aanbieden van maatwerk gefrustreerd door verouderde wetgeving. Maar ook de onderwijsfinanciering moet worden aangepast. Hoopvol zijn de experimenten vraagfinanciering en flexibilisering die vanaf september 2016 in het deeltijd hoger onderwijs gaan starten. De zo gewenste modularisering zal hiermee een stimulans krijgen. Maar er is meer nodig. Wetgeving die de vraag om maatwerk faciliteert in plaats van belemmert.

Ria van 't Klooster is directeur NRTO, brancheorganisatie voor private opleiders.

ILLUSTRATIE: HEIN DE KORT

